

”Nämä antavat ihmiselle elämyksiä ja vaihtelua arkeen.”

VAMMAISTEN MAANPUOLUSTUSLEIRI
OLI MENESTYS

Väsymys

vain vahvistaa taistelutahtoa

TEKSTI PASI KALLIOKOSKI KUVAT JARI AIKIO

Henna Leinonen, Petteri Saarelma ja Seppo Kärämä saamassa oppia maanpuolustuksesta.

Kunto ei enää kestänyt, piti kääntyä takaisin, huikkaa taistelija pala- tessaan Oulun Hiuk- kavaaran kasarmialu- een opetustiloihin.

Väsämyksen ymmärtää, sillä kyynärsau- voja apunaan käyttävä **Petteri Saarelma** on viikonlopun kestäneellä vammaisten maanpuolustusleirillä muun muassa marssinut täyspakkaus selässään pitkiä matkoja, osallistunut loukkaantuneen etsintään ja kuljetukseen sekä pitänyt kipinää telttamajoituksessa.

Maanpuolustusleirille osallistui 15 vaikeasti liikuntavammaista, joista neljä oli naisia. Lähes puolet liikkui pyörätuo- lilla.

– Nyt mielessä on päällimmäise- nä fyysinen rääkki ja se, että kovalle on

ottanut. Koko ajan on touhuttu jotakin. Kun on ollut vähän vapaa-aikaa, olen kaatunut vähäksi aikaa nurmikolle seläl- leen. Toissa yönä jo sen verran jännitti, että nukuin neljä tuntia. Lisäksi viime yönä tuli nukkuttua teltassa vain kaksi tuntia, joten nyt menee varmaan nukku- essa keskiviikkoon, huokaa kolmekymp- pinen Petteri Saarelma toukokuisena sunnuntai-iltapäivänä.

– Eiliseläältä jäi erityisesti mie- leen kadonneen etsintä, jossa porukka hajaantui löytääkseen metsään eksyneen loukkaantuneen ihmisen. Mieleenpainu- va oli myös kenttärovasti Juhani Liukko- sen iltahartaus, jossa oli aistittavissa koko ryhmän positiivinen asenne.

– Kaikesta tästä riittää ainakin seu- raavaksi vuodeksi muisteltavaa ja ker- rattavaa. Tämä on täyttänyt kaikki odo-

tukseni, ja olen saanut kaikilta muiltakin osanottajilta samanlaiset kommentit. En ole kuullut yhtään poikkinaista sanaa, vannoo Petteri Saarelma. Kuin vakuu- deksi tästä, hän toivoo, että liikuntavam- maisille järjestetään tulevaisuudessa lisää maanpuolustuskoulutusta.

Yllätyshälytys katkaisi yön

Varusmiehet joutuvat tottumaan sota- harjoituksissa yöaikaisiin hälytyksiin, joten niistä muodostuu helposti vain osa rutiineja. Vammaisten maanpuolustus- leirillä tuli myös yöhälytys, mutta se tuli todellisena yllätyksenä leiriläisille, hei- dän avustajilleen ja kouluttajille.

– Minulla on hengityskone, joka alkoi huutaa yöllä. Kukaan ei oikein tiennyt, mitä pitää tehdä, koska avusta- jana ollut mieheni ei ollut sillä hetkellä

Tarmo Oikarinen, Suvi Roponen, Mika Kyllönen, Maarit Korjola, Titta Ukkola ja Ismo Korjola harjoittelemassa loukkaantuneen etsintää ja kuljettamista paareilla.

paikalla. Kaikille tuli hätä, mutta ei siinä ollut mitään hämminkiä, sillä letku vain irtosi, kertaa **Marjut Korjola** telttayön tapahtumia.

Kaikesta tapahtuneesta huolimatta Korjola on erittäin tyytyväinen leirin järjestykseen.

– Täällä on ollut todella hyvä yhteishenki ja hauskaa. Tällaisia seikkailuja kannattaisi järjestää muutenkin, sillä nämä antavat ihmiselle elämyksiä ja vaihtelua arkeen. Näin saa siis onnistumisen kokemuksia, ja ne ovat kaikille meille tärkeitä. Ajattelin tuossa suunnistusrastilla, että voisihan täällä olla useammankin päivän, mutta vessan toki pitäisi olla parempi, arvioi Korjola.

Leirillä oli erityinen turvallisuussuunnitelma, koska perinteisten leirielämän riskien lisäksi oli otettava huomioon muun muassa mahdollisuus, että joku leiriläistä kaatuu pyörätuolilla tai saa sairauskohtauksen. Raita Levonen avustaa Lassi Mäkistä notkelman yli ja Anne Selmgren varmistaa.

Tämä palaute tulee yllättäen myös kokemuksen perusteella.

– Minulle tämä on hieman tuttua touthua, sillä olen ollut 90-luvun alussa toimistotöissä Kainuun prikaatissa, paljastaa Haukiputaalla asuva Marjut Korjola.

Maanpuolustuksen Pohjois-Pohjanmaan piirin kouluttajana leirillä toimi **Antero Mikkonen**, joka 80-luvulla toimi Hiukkavaaran kasarmilla ammattisotilaina. Hänkin on ylepä liikuntavammaisista, jotka osoittivat hänen mielestään todellista maanpuolustustahtoa.

– Kyllä tämä on aivan mahtavasti mennyt. Porukkaa katsellessa tuli mieleen vanhat ajat, kun olin itse kouluttajana täällä. Kun joukko meni edessä ja pyörätuoleja ei näkynyt, niin näytti kuin ampumaradalle oli menossa tyylikäs sotajoukko, jolla reput oli hyvässä rivissä. Niin kuin kurssinjohtaja on sanonut, tämä on aivan uskomaton juttu, vahvistaa Mikkonen.

Kokemuksista sisältöä elämään

Tavanomaisen kesäleirin järjestelyissä tehtävää on paljon. Kun leirin osallistujista suurin osa on CP-vammaisia ja muilla leiriläisillä on muun muassa synnynnäinen selkäydinvamma, aivovamma ja epilepsia, luulisi, että tehtävä on mahdoton.

– Olin kaksi vuotta sitten vapaaehtoisella maanpuolustuskurssilla ja siellä tuli mieleen vesisateessa putkimiinaa asentessa, että tämä voisi olla yksi niistä elämyksistä ja kokemuksista, joita haluamme tarjota vammaisille, muistelee Invalidiliiton Oulun asumispalveluyksikön virikeohjaaja **Jouni Qveflander**.

Hiukkavaarassa 20.-21. toukokuuta järjestetty leiri oli ensimmäinen vaikeasti liikuntavammaisille tarkoitettu maanpuolustusleiri. Projekti toteutettiin yhteistyössä Invalidiliiton Oulun asumispalveluyksikön sekä Maanpuolustuskoulutuksen Pohjois-Pohjanmaan piirin ja puolustusvoimien kanssa.

Kokemukset kirjataan

Projektiin liittyy lisäksi laaja Oulun seudun ammattikorkeakoulussa tehtävä moniammatillinen projektityö ”Kadonneiden kykyjen metsästäjät”. Se tulee ajatuksesta, että kaikilla ihmisillä on kykyjä ja taitoja, jotka tulee vain löytää. Liikuntavammai-

set tarvitsevat usein näiden kykyjen löytämiseen avustusta sekä mahdollisuuksia kokeilla erilaisia asioita ja näin löytää omat mahdollisuutensa sekä rajansa.

– Olen kuullut usein nuorempien kaverien harmittelevan sitä, etteivät he pääse armeijaan kokeilemaan, minkälaista se on. Samaan aikaan heillä on haaveena pystyä testaamaan ja kokeilemaan, miten pitkälle pääsevät fyysisillä ja henkisillä voimavaroilla, kertaa Jouni Qveflander. Hän muistuttaa samalla, että tarkoituksena on liikuntavammaisten osallisuuden edistäminen ja sitä kautta syrjäytymisen ehkäisy.

Leiriohjelma oli tarkoituksella rakennettu noudattamaan mahdollisimman hyvin tavanomaista maanpuolustusleiriä niin varusteiden, pukeutumisen kuin ohjelman osalta – kaikki ruokailut muun muassa järjestettiin maastossa.

– Asenne on ollut valmiiksi sellainen, että tämä ei ole mikään hupiloma. Olemme antaneet nimenomaan maanpuolustuskoulutusta, ja siihenhän kuuluvat fyysisen rääkin lisäksi siirtymiset paikasta toiseen, odottaminen ja valvominen, kertaa Jouni Qveflander.

Jatkoa luvassa

Toisena leiripäivänä ohjelmaan osallistui maastopuvussa Invalidiliiton toimitusjohtaja **Raimo Lindberg** päästen muun muas-

Juha Luokkanen tutkailee tykin piippua Seppo Kärsämän ja Harri Kauppilan odotellessa.

sa nauttimaan suunnistuskoulutuksesta.

– Tämä antaa kaikille kansalaisille maanpuolustushengestä positiivisen kuvan. Lisäksi on tosi mukavaa, että ihmiset pääsevät kokemaan tällaisia elämyksiä. Haluaisinkin kiittää erityisesti leiriläisiä siitä, että he ovat laittaneet itsensä tällä tavalla peliin. Tietenkin minun pitää yhtä paljon kiittää Jouni Qveflanderia ja muuta huoltoporukkaa tämän leirin onnistumisesta, toteaa Lindberg, joka toivoo myös vastaavalle maanpuolustusleirille jatkoa niin Oulussa kuin muuallakin Suomessa.

– Toivon tietysti, että löytyy aktiivisia ihmisiä, jotka järjestäisivät vastaavan leirin myös ensi vuonna. Se vaatii resursseja ja panostuksia, mutta nyt kun tämä on tehty kerran ja hyvin suunniteltu, niin siinä on pohjaa seuraaville kursseille.

Leiriläiset palkittiin kurssin päätöstilaisuudessa Maanpuolustuskoulutus ry:n myöntämällä Kansalaisen turvakurssi –todistuksilla. Tilaisuus oli erittäin liikuttava, sillä leirin päättyessä vietettiin Kaatuneiden muistopäivää, joka toi monien mieliin menneiden sukupolvien sotilaalliset teot ja puolustustahdon merkityksen. ●